

Kuopion kaupungin lausunto /Jätehuollon palvelutaso vuoteen 2030

Kaupunginhallitus 28.08.2023 § 242
3496/14.06/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Leena Karppinen, ympäristötarkastaja, puh. 044 718 2146
Sari Heikkinen, ympäristötarkastaja, puh. 044 718 2112
Ismo Heikkinen, kaupungininsinööri, puh. 044 718 5656
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus hyväksyy kaupunkirakennelautakunnan esityksen.

Päätös

Merkitään, että kaupungininsinööri Ismo Heikkinen esitteli asiaa kokouksessa ja hän poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kaupunkirakennelautakunnan esityksen seuraavalla tarkennuksella:

Kohtaan "Lajitteluasemista" kappaleeseen kaksi, lauseen "Koska näissä paikoissa on totuttu palveluun, joka on ollut kerran viikossa avoinna, vaarana on lisääntyvä jätteiden epäasiallinen käsittely, jätteiden maahan hautaaminen tai polttaminen" jälkeen lisätään "Jätehuollon palvelutason heikentäminen alle 5000 asukkaan kuntakeskuksissa ja vanhoissa kuntakeskuksissa ei siten ole tarkoituksenmukaista eikä se tue jätepoliittisen ohjelman tavoitteita mm. kattavasta materiaalien kierrosta ja korkeasta kierrätysasteesta sekä asiakas- ja ympäristölähtöisistä jätehuoltopalveluista".

Liitteet

3496/2023 Luonnos jätehuollon palvelutasoksi 2023-2030
3496/2023 Jätehuollon palvelutason vaikutusten arviointi
3496/2023 Yhteenveto asiakaskyselystä (julkaistaan verkossa)

Kaupunkirakennelautakunta 23.08.2023 § 122

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy kaupungininsinöörin esityksen.

Päätös

Merkitään, että Petri Nieminen poistui esteellisenä (yhteisöjäävi) kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys

Kaupungininsinööri Ismo Heikkinen

Esitän, että kaupunkirakennelautakunta hyväksyy annettavan lausunnon ja antaa esityksen edelleen kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Selostus

Savo-Pielisen jätelautakunta on pyytänyt lausuntoa jätehuollon palvelustason luonnoksesta, jonka lautakunta on asettanut nähtäville 15.5.-18.8.2023. Julkisen nähtävillä olon lisäksi lautakunta on pyytänyt lausuntoja sidosryhmiltään, mm. toimialueen kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta elokuun loppuun 2023 mennessä. Lausunto pyydetään toimittamaan sähköisesti lautakunnan asiointisähköpostiin, jatelautakunta@kuopio.fi

Yleistä

Jätelautakunta käsitteli kokouksessaan luonnoksen jätehuollon palvelutasoksi vuoteen 2030. Palvelutasossa asetetaan vähimmäistaso kuntalaisille tarjottaville jätehuoltopalveluille, jotka kunnallinen jäteyhtiö Jätekuikko toteuttaa. Näitä ovat jätteiden kuljetus- ja vastaanottopalvelut sekä palveluneuvonta ja viestintä. Lisäksi on määritelty taso jätehuoltoviranomaisen toteuttamille viranomaispalveluille.

Palvelutason määrittelyssä on huomioitu jätelainsäädännön asettamien velvoitteiden ja tavoitteiden lisäksi kuntien jätepoliittisessa ohjelmassa asetettavat tavoitteet sekä asukkaiden ja sidosryhmien näkemykset. Lisäksi määrittelyssä on otettu huomioon ympäristövaikutukset sekä palveluiden kustannukset niin, että ympäristökuormitus olisi mahdollisimman vähäinen ja kustannukset pysyisivät kohtuullisella tasolla.

Palvelutason keskeisimmät muutokset

Palvelutasoluonnoksen merkittävimmät muutokset voimassa olevaan palvelutasoon nähden koskevat kierrätettävien jätteiden aluekeräystä ja lajitteluasemapalvelua. Jätehuoltopalvelujen saavutettavuuden parantamista on toivottu laajasti palvelutasoa valmistellessa, ja toiveeseen on pyritty vastaamaan täydentävien ekopisteiden lisäämisellä, muovipakkausten keräyksen laajentamisella sekä lajitteluasemapalvelun kehittämällä. Tarkemmin muutokset on esitetty liitteenä olevassa lausuntopyyntöissä. Palvelutasoraportti vaikutusarvioineen ja yhteenveto asiakaskyselystä on tämän esityksen liitteenä.

Lausunto

Lausuntoa on valmisteltu yhdessä ympäristönsuojelun ja kaupunkitekniikan palveluiden kesken. Esitys tehdään kaupunginhallitukselle kaupunkirakennelautakunnan kautta.

Ekopisteet

Rinki-ekopisteverkostoa täydentävää ekopistepalvelua esitetään täydennettäväksi noin 10 ekopisteen verran. Kuopion alueella tällaisia pisteitä tunnustetaan olevan ainakin Kurkimäen, Kaislastenlahden ja Käärmelähdän asuinalueilla, joissa jokaisessa sijaitsee myös koulu. Nämä pisteet tulisikin tutkia, kun ekopisteverkostoa täydennetään.

Vanhoista ekopisteverkoista, joiden alueilla on tulossa asemakaavamuutosten myötä mahdollisesti muutoksia, ovat mm. Männistön piste (Vanhan Aseman asemakaava), Nilsiäns linja-autoaseman ympäristö (liikekiinteistöhanke) ja Tahkon keskustan alue. Haapaniemen alueelta on kaupungille tullut palautetta Ykkösrastin Rinki-pisteen hävittyä. Tulisikin tutkia, voidaanko piste perustaa uudelleen esimerkiksi Lidlin ja mahdollisesti tulevan Citymarket-hankkeen alueelle.

Ekopisteiden (myös Rinkipisteet) osalta tulisi edelleen kiinnittää erityistä huomiota alueiden siisteyteen. Pisteiden ympäristöön kertyy runsaasti jätettä

varsinkin niiden täyttyessä tai pakkaustoimintojen mennessä epäkuuntoon. Tuulisella ilmalla roskat leviävät kauaskin pisteestä. Jätteitä kuormattaessa tulisi myös huolehtia siitä, ettei roskaisuus leviä. Roskia kun kertyy myös jätekonttien alle.

Kuopion alueen ekopisteverkolla on edelleen vanhoja rakenteita, jotka odottavat uusimista. Myös tässä asiassa suotaisiin edistyttävän.

Muovipakkaukset

Luonnoksessa esitetään muovipakkausten keräystä laajennettavaksi kaikille Jättekukon täydentäville ekopisteille sekä muovipakkausten keräyksen täydentämismahdollisuutta Rinki-ekopisteille. Tämä on erittäin paljon kuntalaisia puhuttanut ja odotettu palvelutason parantaminen.

Lajitteluasemista

Lausunnossa muistutetaan, että tietyt kierrätyskelpoiset pakkausjätteet ovat isokokokoisia (kuten tynnyrit, muovipakkaukset, isot pahvit, puulavat jne.), joten ne eivät sovellu kokonsa vuoksi ekopisteille. Näiden isokokoisten pakkausjätteiden asianmukaista jätehuoltoa edistää saavutettavat paikalliset lajitteluasemapalvelut.

Palvelutasoluonnoksen mukaan alle 5000 asukkaan vanhoista kuntakeskuksista voi poistua kiinteä lajitteluasema samoin kuin kiinteä vaarallisten jätteiden vastaanottopalvelu. Aikaisemmin 2000–5000 asukkaan vanhoissa kuntakeskuksissa on ollut kiinteä palvelupiste, joka on ollut auki kerran viikossa. Jatkossa palvelu olisi neljän viikon välein kiertävänä palveluna. Tällaisia paikkoja Kuopiossa ovat Maaninka, jossa jo toimii kiertävä palvelu, Karttula, Vehmersalmi ja Riistavesi. Maaninkalaiset lienevät tottuneita Siilinjärven lajitteluaseman käyttäjiä, mutta Vehmersalmen tai Riistaveden alueilta on jo varsin pitkä matka lajitteluasemalle. Koska näissä paikoissa on totuttu palveluun, joka on ollut kerran viikossa avoinna, vaarana on lisääntyvä jätteiden epäasiallinen käsittely, jätteiden maahan hautaaminen tai polttaminen. Näillä alueilla tulisi mahdollisten muutosten tultua tarkkailla muuttuvaa käyttäytymistä ja reagoida mahdollisesti syntyviin epäkohtiin.

Lajitteluasemien palvelujen suunnittelussa on järkevää ottaa huomioon asukasluvun ja toteutuneiden käyntimäärien lisäksi myös haja-alueella asuvat toispaikkakuntalaiset vapaa-ajan- ja kesäasukkaat, jotka käyttävät palveluja painottuen viikonloppuihin ja kesäaikaan. Lajitteluasemien palveluiden läheisyys ja riittävän pitkät aukioloajat ovat erityisen tarpeellisia sulan aikaan tehtävien rakentamisen, remonttien ja siivouksien jätehuollon asianmukaiseen järjestämiseen ja vähentävät oleellisesti jätteen vääränlaista hävittämistä sekä ympäristöviranomaisille tulevia vaikeitakin roskaantumistapauksia. Haja-alueella asuvat asukkaat ovat tottuneet toimittamaan jätteitään myös tarpeen tullen kauemmaksi (kuin 30 km taajamasta), kunhan asiakkaalla on varmuus siitä, että jäteasema on avoinna ja siellä on monipuolinen vastaanotto eri jätejakeille kohtuullisin vastaanottomaksuin. Pop up- tapahtumat ja ajoittain kiertävät teemalliset lajittelupalvelut esimerkiksi metalliromulle ja kodin vaarallisille jätteille ovat erittäin hyvä täydennys kiinteiden lajitteluasemien lisäksi.

Kaikki kiinteät lajitteluasemat ja samoin lajitteluasemien vaarallisten jätteiden vastaanottopalvelu olisivat luonnoksen mukaan auki vähintään yhtenä lauantaina vuosittain aikaisemman 3-4 lauantaita/vuosi sijaan. Koska Kuopio on laaja mökkikunta, toivoisi, että lajitteluasemien lauantaiaukioloja olisi kevät-kesä-syysaikaan useampia kuin yhden kerran myös vanhoissa kuntakeskuksissa.

Lajitteluasemien itsepalvelu on kannatettavaa, jotta isoilla lajitteluasemilla saadaan aukioloaikaa lisättyä merkittävästi. Varsinkin vaarallisten jätteiden vastaanottorakenteissa on huomioitava ilkeivallan mahdollisuus ja siitä mahdollisesti aiheutuva ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Suunnitellut kiinteät lajitteluasemat ja kiertävän lajitteluaseman keräyksen piiriin jäävät alueet on hyvä esittää karttatarkasteluun.

Puutarhajätteet

Jätekukon nettisivuille on koottu puutarhajätteiden vastaanottoaikat, josta asiakkaat ovat tiedon jo tottuneet tarkistamaan. Nettisivuilla on oltava selvästi, jos jonkin puutarhajätelajin (esim. orapihlajan) osalta ei ole vastaanottoa. Ympäristönsuojelulle on tullut tietoon tilanteita, joissa on asiakkaille jäänyt epäselväksi, mitä puutarhajätettä eri pisteillä otetaan vastaan. Kunnissa tulee olla vastaanotto tyypillisimmille puutarhan hoidosta tuleville jätteille (hävitettävät vieraslajit, risut, oksat, pienet kannot, haravointi- ja kitkentäjäte sekä eri taudinaiheuttajien pilaamat omenat).

Muuta

Kierrätettävien jätteiden kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen osioon (osio 4) on selvyden vuoksi lisättävä metallin keräysastioiden pesu, koska jo tällä hetkellä Jätekukko pesee kerran vuodessa taajamissa taloyhtiöiden ja kimppojen sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan metalliastiat. Muutosehdotus: kohtaan 4.6 sana pakkausjäteastiat korvataan "pakkausjäte- ja metalliastiat".

Lopuksi

Kuopion kaupunki haluaa kiittää jätehuollon viranomaispalveluja ja Jätekukko Oy:tä kehittävästä otteesta jätehuollon kehittämiseksi. Hyviä tuloksia saavutetaan avoimella ja yhteistyökykyisellä otteella.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä